

2018-06-08

Avdelningen för juridik
Avdelningen för utbildning och arbetsmarknad
Mia Hemmestad

Ny möjlighet till uppehållstillstånd – några frågor och svar om regelverket, kommunens skyldigheter och statlig ersättning

Allmänt

Riksdagen har den 7 juni 2018 beslutat om en ny möjlighet till uppehållstillstånd för vissa unga vuxna som kom till Sverige som ensamkommande barn och drabbats av lång handläggningstid ([prop. 2017/18:252](#)). Reglerna börjar att gälla den 1 juli 2018. SKL har under våren 2018 mottagit en rad frågor vad gäller framförallt vilka konsekvenser de nya reglerna får för förbundets medlemmar.

Genom denna promemoria görs ett försök att besvara aktuella frågor utifrån vad som anges i förarbetena samt övrig lagstiftning. Promemorian, som uppdateras vid behov, är uppdelad i tre delar:

1. frågor om regelverket kring uppehållstillstånd,
2. frågor kring kommunernas och i viss mån landstingens ansvar för de som söker och beviljas uppehållstillstånd enligt de nya reglerna, och
3. frågor om statlig ersättning.

Om regelverket kring uppehållstillstånd

Vilka är de individer som kan få uppehållstillstånd enligt de nya reglerna och var befinner de sig?

Utifrån vad som framkommit till SKL är det upptill 9 200 individer som kan omfattas av de nya reglerna. Av dessa är cirka 5 300 personer registrerade på en adress i eget boende (ebo) och cirka 2 400 personer registrerade på ett av Migrationsverkets anläggningsboenden (abo). SKL har inga uppgifter vad gäller antalet ungdomar som lämnat Sverige. Ungefär 4000 personer bedöms vara minst 19 år.

Uppskattningsvis 30 procent av individerna har fått ett avslag på asylansökan och ett beslut om utvisning som vunnit laga kraft (dvs. gäller). Resterande 70 procent befinner sig fortfarande i asylprocessen, dvs. den tidigare ansökan om uppehållstillstånd prövas av Migrationsverket eller en domstol.

Vad krävs för att få uppehållstillstånd med stöd av de nya reglerna?

Den nya grunden för uppehållstillstånd finns i 16 f § den tillfälliga lagen¹. Av bestämmelsen framgår följande.

Personer som har fått, eller annars skulle få, ett beslut om utvisning ska få ett uppehållstillstånd för studier på gymnasial nivå om

- individen har ansökt om uppehållstillstånd senast den 24 november 2015,
- individen har, eller borde ha, anvisats till en kommun,
- Migrationsverkets beslut om utvisning har fattats, eller annars skulle ha fattats, minst 15 månader efter ansökan och tidigast den 20 juli 2016,
- individen är 18 år eller äldre när beslutet om utvisning har fattats eller borde ha fattats
- individen befinner sig i Sverige när ansökan om uppehållstillstånd görs, och
- individen studerar eller har för avsikt att studera på gymnasial nivå. Om personen har för avsikt att studera krävs att han eller hon tidigare har studerat i Sverige.²

Ungdomen får ansöka om uppehållstillstånd vid ett tillfälle och ansökan ska ha getts in till Migrationsverket senast den 30 september 2018. Upphållstillståndets längd uppgår till 13 månader.

[Information om de nya reglerna om uppehållstillstånd för gymnasiestudier, Migrationsverket](#)

Vilka studieformer möjliggör uppehållstillstånd enligt 16 f § den tillfälliga lagen?

Upphållstillstånd kan beviljas för studier på

- gymnasieskola (introduktionsprogram eller nationellt program) eller gymnasiesärskola
- annan motsvarande utbildning, vilket avser studier på gymnasial nivå vid
  - kommunal vuxenutbildning (komvux)
  - den särskilda utbildningen för vuxna (särvox) eller
  - folkhögskola, eller
- en sammanhållen yrkesutbildning inom komvux eller särvox.

Studierna ska som huvudregel bedrivas på heltid. Om det finns särskilda skäl kan uppehållstillstånd beviljas även vid deltidstudier, se vidare nedan.

---

¹ Lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige

² 16 f § andra stycket den tillfälliga lagen

Kan den som får uppehållstillstånd för studier enligt 16 f § den tillfälliga lagen skrivas in i etableringen?

Nej, den som får uppehållstillstånd enligt 16 f § den tillfälliga lagen omfattas inte av etableringsregelverket.³

Hur visar ungdomen en avsikt att studera? Behövs det några handlingar från skolan?

Utifrån vad som framkommit till SKL är det tillräckligt att ungdomen på ansökan om uppehållstillstånd intygar en avsikt att studera på en sådan utbildning som kan ligga till grund för uppehållstillstånd. Ungdomen behöver inte visa att han eller hon är behörig för vissa studier eller kommer att bli antagen till en viss utbildning.

Den som intygar en avsikt att studera ska också visa att han eller hon tidigare studerat i Sverige. Skolan kan därför, under sommaren och hösten 2018, komma att behöva bistå den unge med dokumentation som påvisar tidigare studier. Det kan vara t.ex. en tidigare individuell studieplan eller andra handlingar som visar att individen studerat.

Det är i första hand individen som ska visa att förutsättningarna för uppehållstillstånd är uppfyllda.

Kan ungdomen få förlängt uppehållstillstånd?

Ja, det går att söka och få förlängt uppehållstillstånd om individen fortsätter att studera. Längden beror på vilken studieform som den unge har valt.⁴

Efter fullföljd utbildning kan den unge få ett uppehållstillstånd på sex månader.⁵ Om den enskilde, efter fullföljd utbildning, får ett arbete som bl.a. möjliggör försörjning kan ett permanent uppehållstillstånd ges.⁶

Vad menas med att fullfölja utbildningen?

Med fullföljd utbildning menas att den unge har ett examensbevis/studiebevis/intyg som visar att han eller hon fullföljt utbildning på

- ett nationellt program i gymnasieskolan eller gymnasiesärskolan eller annan motsvarande utbildning (utbildning på gymnasial nivå inom komvux, särvox eller folkhögskola)
- en yrkesinriktad utbildning som syftar till att underlätta etablering på arbetsmarknaden och som ges inom ramen för ett introduktionsprogram i gymnasieskolan, eller

---

³ Se 1-3 §§ lagen (2017:584) om ansvar för etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare

⁴ Vid exempelvis studier på nationellt program samt vissa yrkesinriktade utbildningar på introduktionsprogram, komvux och särvox bestäms giltighetstiden till sex månader utöver den tid som återstår av utbildningen enligt den individuella studieplanen, se t.ex. 16 a § fjärde stycket den tillfälliga lagen

⁵ 16 i § den tillfälliga lagen

⁶ 17 § den tillfälliga lagen

- en sammanhållen yrkesutbildning inom komvux eller sårvox.

Den unge kan få uppehållstillstånd för studier på en yrkesinriktad utbildning. Individens kan alltså inte byta yrkesinriktning. Den individuella studieplanen blir ett viktigt underlag för att avgöra om utbildningen är en sådan utbildning som avses i regelverket om uppehållstillstånd.⁷

Vilka förändringar i studierna kan göras utan att det blir fråga om en ny yrkesinriktning?

Detta är inte tydligt angivet i lagen, utan det blir en bedömning som Migrationsverket gör vid prövningen av ansökan om förlängt uppehållstillstånd.

Enligt regeringen hindrar inte reglerna att vissa mindre justeringar av den individuella studieplanen kan göras. Det kan t.ex. handla om att lägga till en kurs som ungdomen behöver för att uppnå målen eller att yrkesstudierna kombineras med studier på grundläggande nivå, t.ex. svenska som andraspråk eller svenska för invandrare. Det bör däremot inte vara möjligt att beviljas uppehållstillstånd för studier som exempelvis innebär en påbyggnad av den utbildning man fullföljt eller nya yrkesinriktningar.⁸

Kan studier på deltid ligga till grund för uppehållstillstånd?

Utgångspunkten är att studierna ska bedrivas på heltid. Om det finns särskilda skäl kan uppehållstillstånd ges även vid deltidstudier. Det kan exempelvis vara fråga om att någon på grund av sjukdom eller funktionsnedsättning är förhindrad att studera på heltid. Det kan också vara fråga om unga vuxna som på grund av arbete är förhindrade att studera på heltid. För att särskilda skäl ska finnas i dessa fall bör det krävas att det inte är fråga om en subventionerad anställning, att lönen och övriga anställningsvillkor inte är sämre än de villkor som följer av svenska kollektivavtal eller praxis inom yrket eller branschen och att arbetsgivaren har underrättat Skatteverket om anställningen.⁹

Några frågor om kommunernas och landstingens ansvar

Har kommunen något ansvar för boende och ekonomiskt stöd under handläggningstiden av ansökan om uppehållstillstånd?

Ungdomar i asylprocess

De som befinner sig i asylprocess, dvs. har ett ärende om uppehållstillstånd som redan prövas i exempelvis domstol, kommer som regel att fortsätta ha rätt till logi och ekonomiskt stöd enligt LMA¹⁰ av Migrationsverket.

---

⁷ Se prop. 2017/18:252 s. 49

⁸ Se prop. 2017/18:252 s. 49

⁹ Se prop. 2017/18:252 s. 36

¹⁰ Lagen (1994:137) om mottagande av asylsökande m.fl.

För de ungdomar i asylprocessen som är i behov av vårdinsatser, t.ex. vård enligt LVU¹¹ eller vård med stöd av SoL¹² på grund av sådana förhållanden som avses i 2 eller 3 § LVU har kommunen ett ansvar. Kommunen får också ersättning för sådana insatser.¹³

Ungdomar som har fått avslag samt ett gällande beslut om av- eller utvisning

De ungdomar som har fått ett avslagsbeslut och ett beslut om avvisning eller utvisning som vunnit laga kraft har troligen förlorat logi och ekonomiskt stöd som Migrationsverket beviljat under asylprocessen.¹⁴

a/ i väntan på att reglerna börjar att gälla

I väntan på att de nya reglerna börjar gälla har de unga vuxna som förlorat biståndet enligt LMA ingen rätt till ekonomiskt stöd och boende av kommunen. Asylsökande som fått avslag på ansökan och förlorat rätten till bistånd enligt LMA har nämligen ingen rätt till bistånd enligt 4 kap. 1 § SoL för sådana förmåner som kan ges enligt LMA.¹⁵ Kommunen får dock ge bistånd med stöd av 4 kap. 2 § SoL.¹⁶

b/ när reglerna har börjat att gälla

Om en ungdom ansöker om uppehållstillstånd med stöd av 16 f § den tillfälliga lagen får Migrationsverket eller domstol besluta att avvisnings- eller utvisningsbeslutet ska inhiberas (stoppas).¹⁷ Om verkställigheten inhiberas kan ungdomen – efter en anmälan till Migrationsverket – ha rätt till ekonomiskt stöd enligt LMA.¹⁸

Denna grupp – dvs. den som har ansökt om uppehållstillstånd och av särskilda skäl medgetts rätt att vistas här under tiden som ansökan prövas – benämns nedan ”tillståndssökande”.

Tillståndssökande kan ha rätt till dagersättning och särskilt bidrag enligt LMA, om förutsättningarna för sådant stöd är uppfyllda.¹⁹ Rätten till sådant stöd inträder alltså för den nu aktuella gruppen om verkställigheten av ett avvisnings- eller utvisningsbeslut inhiberas och individen gör en anmälan till Migrationsverket.

---

¹¹ Lag (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga

¹² Socialtjänstlagen (2001:453)

¹³ Se 10 § förordningen (2017:193) om statlig ersättning för asylsökande m.fl., asylersättningsförordningen

¹⁴ 11 § andra stycket LMA

¹⁵ HFD 2017 ref. 33

¹⁶ SKL, *Ingen skyldighet att ge nödbistånd till gömda*, den 9 juni 2017, https://skl.se/integrationsocialomsorg/ekonomiskt_bistand_forsorjning/nyheter_ekonomiskt_bistand_och_forsorjning/nyheter_ekonomiskt_bistand/ingenskyldighet_att_genodbistand_till_gomda.12564.html

¹⁷ 16 j § den tillfälliga lagen

¹⁸ 11 a § LMA

¹⁹ 9 § LMA

Socialnämnden i vistelsekommunen ska besluta om och ev. utbetala ekonomiskt stöd enligt LMA.²⁰ Rätten till sådant stöd upphör när uppehållstillstånd ges.²¹ Om individen inte beviljas uppehållstillstånd upphör rätten till bistånd enligt LMA en vecka efter att beslutet om avvisning eller utvisning på nytt blir verkställbart, om det inte är uppenbart oskäligt.²²

Tillståndssökande har inte rätt till logi eller boende, varken enligt LMA eller med stöd av SoL.²³ Även om tillståndssökande inte har rätt till boende enligt SoL eller LMA kan individer inom denna grupp, efter en individuell behovsbedömning, ha rätt till vissa vårdinsatser enligt SoL. Det är fråga om insatser som går utöver vad som omfattas av bl.a. logi-begreppet i LMA, dvs. inte motsvaras av förmånerna som ges enligt LMA.²⁴ Enligt SKL:s bedömning är det fråga om insatser med stora och tydliga vårdinslag, exempelvis vård enligt LVU eller vård enligt SoL men där kriterierna för vård enligt 3 § LVU är uppfyllda.

SKL har diskussioner med Migrationsverket angående hur informationsöverföringen mellan myndigheten och socialnämnden kan ske på enklast möjliga sätt vad gäller beslut om inhibition m.m. Förhoppningsvis kan mer information kring detta lämnas innan reglerna börjar att gälla.

[Migrationsverkets föreskrifter och allmänna råd om mottagande av asylsökande m.fl.](#)

Har tillståndssökande rätt att studera i gymnasieskolan?

Tillståndssökande har rätt att studera på samma villkor som asylsökande.²⁵ Rätt till utbildning i gymnasieskola finns enbart om den unge påbörjat utbildningen före 18 års ålder, vilket innebär att det inte finns en rätt att t.ex. påbörja nationellt program efter att den unge fyllt 18 år.

Regeringen bedömer att kommunen, på frivillig väg, får erbjuda nationellt program till asylsökande elever som fyllt 18 år. Regeringen har också, genom en ändring i asylersättningsförordningen, gjort det möjligt för kommuner att få ersättning för sådana utbildningskostnader.²⁶ Denna ersättning är dock kopplad till [asylsökande](#).²⁷ Om kommunen erbjuder utbildning på nationellt program till tillståndssökande som fyllt 18 år finns det ingen rätt till ersättning med stöd av nyssnämnd bestämmelse.

[Ny ersättning för utbildningskostnader för asylsökande, SKL](#)

---

²⁰ 3 a § andra stycket LMA

²¹ 11 § LMA

²² 11 a § LMA

²³ Se 9 § LMA. Av HFD 2017 ref. 33 följer att det inte heller finns en rätt till boende enligt SoL.

²⁴ Jfr 1 § andra stycket LMA

²⁵ 29 kap. 2 § andra stycket 1 och 29 kap. 3 § första stycket skollagen (2010:800)

²⁶ Se bl.a. <https://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2018/05/starkt-mojlighet-till-utbildning-i-gymnasieskolan-for-asylsokande-elever-som-fyllt-18-ar/> och 3 a och 4 §§ asylersättningsförordningen

²⁷ 3 a § asylersättningsförordningen som hänvisar till den som omfattas av 1 § första stycket 1 LMA

Har tillståndssökande rätt till hälso- och sjukvård?

Tillståndssökande har rätt att vistas i landet. De är, enligt SKL:s bedömning, inte att betrakta som s.k. ”papperslösa” som har rätt till viss subventionerad hälso- och sjukvård med stöd av lagen (2013:407) om hälso- och sjukvård till vissa utlänningar som vistas i landet utan nödvändiga tillstånd, jfr 5 §. Enligt SKL:s tolkning omfattas de inte heller av 4 § i lagen (2008:344) om hälso- och sjukvård åt asylsökande m.fl. och har inte rätt till subventionerad vård på samma villkor som asylsökande.

Den rättsliga utgångspunkten är att tillståndssökande får vård på samma villkor som tredjelandsmedborgare som är i Sverige som turister, dvs. de har rätt till omedelbar (akut) vård om de vistas i landstinget och får en faktura på vårdkostnaden om de inte betalar vid vårdtillfället.

I vilken omfattning dessa individer ska få subventionerad vård får varje landsting/region ta ställning till, utifrån de juridiska, politiska och andra hänsynstaganden som finns. Någon rätt till ersättning för kostnader för hälso- och sjukvård finns inte enligt nu gällande förordning.²⁸

Är kommunen skyldig att erbjuda de yrkesinriktade utbildningar på introduktionsprogram, komvux och särvox som kan möjliggöra uppehållstillstånd?

Kommunen har en skyldighet att erbjuda bl.a. yrkesintroduktion, men ingen skyldighet att erbjuda sådan yrkesintroduktion som syftar till etablering som möjliggör uppehållstillstånd. Det finns inte heller en skyldighet att erbjuda sammanhållna yrkesutbildningar inom komvux och särvox.

Har kommunen något ansvar för boende till de som får uppehållstillstånd?

Den som får uppehållstillstånd med stöd av 16 f § den tillfälliga lagen omfattas inte av den s.k. bosättningslagen²⁹ och kommer alltså inte att anvisas till någon kommun som har ansvar för att ordna boende. Individen har som utgångspunkt ett eget ansvar att själv ordna sitt boende.³⁰

Socialtjänsten är i sig ingen bostadsförmedling och det är inte socialnämndens skyldighet att tillgodose behovet av bostad i allmänhet för dem som är bostadslösa.³¹ I rättspraxis har man dock i undantagsfall bedömt att en individ kan ha rätt till bistånd från socialnämnden genom att nämnden ska tillhandahålla eller ombesörja en bostad som uppfyller kraven på skälig levnadsnivå. Detta förutsätter att individen är helt bostadslös och har speciella svårigheter att på egen hand skaffa bostad.³² Så kan vara

²⁸ Se 2 § i förordning (1996:1357) om statlig ersättning för hälso- och sjukvård till asylsökande

²⁹ Lagen (2016:38) om mottagande av vissa nyanlända invandrare för bosättning

³⁰ Se prop. 2017/18:252 s. 56.

³¹ Se prop. 1979/80:1 s. 200 och s 356 samt prop. 2000/01:80 s. 92

³² RÅ 1990 ref. 119 och RÅ 2004 ref. 130

fallet om den enskilde t.ex. har en historik med vräkningar, skulder, missbruksproblematik eller lider av ohälsa.

Om den som får uppehållstillstånd med stöd av 16 f § den tillfälliga lagen ansöker om bistånd i form av t.ex. bostad får socialtjänsten göra en individuell behovsbedömning och utifrån detta fatta ett beslut enligt 4 kap. 1 § SoL.

Vilken kommun har ansvar för att bevilja eventuella biståndsinsatser till de som får uppehållstillstånd?

Vilken kommun som har ansvar för stöd och hjälp enligt SoL till de ungdomar som får uppehållstillstånd enligt 16 f § den tillfälliga lagen får avgöras utifrån bestämmelserna i 2 a kap. SoL kring ansvarig kommun.

Socialtjänsten har det yttersta ansvaret för att enskilda får det stöd och den hjälp som de behöver.³³ Den kommun där den enskilde vistas ansvarar för stöd och hjälp.³⁴ Om det står klart att en annan kommun ansvarar för stöd och hjälp åt den enskilde är vistelsekommunens ansvar begränsat till akuta situationer.³⁵ Så kan vara fallet om individen har en bosättningskommun i SoL:s mening. Med bosättningskommun avses

1. den kommun där den enskilde är stadigvarande bosatt, eller
2. om den enskilde är stadigvarande bosatt i en kommun men har sin starkaste anknytning till en annan kommun, den sistnämnda kommunen, eller
3. om den enskilde saknar stadigvarande bostad, den kommun till vilken han eller hon har sin starkaste anknytning.³⁶

[SKL:s cirkulär 11:29, Ansvarsfördelning mellan bosättningskommun och vistelsekommun](#)

Är socialtjänsten skyldig att erbjuda en placering i t.ex. stödboende för de ungdomar som får uppehållstillstånd?

Av 6 kap. 1 § SoL följer att socialnämnden ska sörja för att den som behöver vårdas eller bo i ett annat hem än det egna tas emot i exempelvis ett stödboende (för barn och unga i åldern 16-20 år). En beslut om att bevilja en ungdom t.ex. stödboende enligt SoL är ett biståndsbeslut enligt 4 kap. 1 § SoL.

De ungdomar som får uppehållstillstånd enligt 16 f § den tillfälliga lagen har ingen självklar rätt till en placering i ett boende enligt SoL enbart till följd av att de unga vuxna mellan 18 och 20 år. En individuell bedömning får göras i varje enskilt fall utifrån den enskildes vårdbehov och vad som behövs för att individen ska uppnå skälig levnadsnivå.

---

³³ 2 kap. 1 § SoL

³⁴ 2 a kap. 1 § SoL

³⁵ 2 a kap. 2 § SoL

³⁶ 2 a kap. 3 § SoL

Det finns inte en obegränsad frihet för en biståndssökande att välja sociala insatser oberoende av kostnader och inte heller en ovillkorlig rätt att få en viss bestämd insats. Vid bedömningen av vilken insats som kan komma ifråga för en biståndssökande individ måste en sammanvägning göras av olika omständigheter, såsom den önskade insatsens lämplighet, kostnaderna för den önskade insatsen i jämförelse med andra insatser samt den enskildes önskemål.³⁷

Hur ska ungdomarna som får uppehållstillstånd försörja sig?

Utgångspunkten är att de personer som får uppehållstillstånd enligt 16 f § den tillfälliga lagen finansierar sina studier genom studiestöd. Regeringen bedömer att dessa individer därmed inte kommer att vara i behov av ekonomiskt bistånd.³⁸

Som framgår ovan omfattas dessa ungdomar inte av etableringsregelverket.³⁹ De kan dock få studiestöd om de studerar och uppfyller kraven för sådant stöd.⁴⁰ Studiehjälp lämnas längst till och med det första kalenderhalvåret det år då den studerande fyller 20 år. Därefter kan individen söka studiemedel, som består av bidrag och lån.⁴¹

Socialtjänsten har det yttersta ansvaret och ekonomiskt bistånd kan aktualiseras för de ungdomar som inte kan tillgodose sina behov på annat sätt, om det behövs för att uppnå skälig levnadsnivå. En individuell behovsbedömning får göras med utgångspunkt i 4 kap. 1 § SoL. Ett krav för att ha rätt till ekonomiskt bistånd är normalt att man står till arbetsmarknadens förfogande, men undantag kan göras om det finns godtagbara skäl.⁴² Regeringen har uttalat att kravet att stå till arbetsmarknadens förfogande inte bör ställas på gymnasiestuderande ungdomar och det bör inte heller krävas av vuxenstuderande att omedelbart avbryta sina studier för att stå till arbetsmarknadens förfogande om studierna är en förutsättning för framtida arbete.⁴³

Ekonomiskt bistånd utgör samhällets yttersta skyddsnät och socialtjänsten kan som regel kräva att den enskilde söker de förmåner som han eller hon har rätt till, innan sådant bistånd aktualiseras. En följd av detta är att individer som har rätt till studielån i första hand ska ansöka om sådant lån för att finansiera sina studier. Den enskilde ska också söka de förmåner som han eller hon kan få genom t.ex. socialförsäkringssystemet innan ekonomiskt bistånd aktualiseras.

---

³⁷ Se prop. 2000/01:80 s. 91

³⁸ Se prop. 2017/18:252 s. 57

³⁹ Se 1-3 §§ lagen (2017:584) om ansvar för etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare

⁴⁰ 2 kap. 4 § och 3 kap. 4 § studiestödslagen (1995:1395)

⁴¹ 2 kap. 1-3 §§ och 3 kap. 1-3 §§ studiestödslagen

⁴² 4 kap. 1 § andra stycket SoL

⁴³ Se prop. 2015/15:136 s. 21

Ersättning

Får kommunen ersättning för kostnader avseende bistånd enligt LMA?

Ja, kommunen har rätt till ersättning av Migrationsverket för kostnader som följer av att bistånd har utbetalats enligt LMA.⁴⁴

SKL kommer att vidare utreda frågan om, och i sådant fall under vilka förutsättningar, kommunen har rätt till ersättning för eventuella vårdinsatser enligt SoL till tillståndssökande.

[Ersättning för kostnader för ekonomiskt bistånd till tillståndssökande, Migrationsverket](#)

Vilken ersättning får kommunen avseende de ungdomar som får uppehållstillstånd?

Regeringen har beslutat att ändra den s.k. ersättningsförordningen⁴⁵ så att kommuner och landsting får ersättning avseende de som får uppehållstillstånd med stöd av de nya reglerna på samma villkor som för andra nyanlända.⁴⁶ Detta innebär att kommunen får bl.a. följande ersättning.

Initial schablonersättning

Kommunen får en initial schablonersättning som uppgår till 133 200 kr och avser kostnader för bl.a. mottagande och praktisk hjälp i samband med bosättning, särskilda introduktionsinsatser i bl.a. skola, komvux, tolkning och andra insatser för att underlätta etablering i samhället.⁴⁷ Hur schablonersättningen fördelas följer av 12 § ersättningsförordningen.

Schablonersättning på 750 kr per dygn

En schablonersättning på 750 kr per person och dygn lämnas för personer som

- är mellan 18 och 20 år,
- har varit ensamkommande barn,
- inte har någon förälder som är folkbokförd i Sverige och
- har beviljats studiehjälp för någon av månaderna i det kvartal som ersättningen avser.⁴⁸

För de ungdomar som får uppehållstillstånd men inte bedriver studier i sådan omfattning att det finns en rätt till studiehjälp kommer kommunen alltså inte att få

---

⁴⁴ 23 § LMA och 18 § asylersättningsförordningen

⁴⁵ Förordning (2010:1122) om statlig ersättning för insatser för vissa utlänningar

⁴⁶ Regeringen, *Kommunersättningsförordningen anpassas till ny grund för uppehållstillstånd*, den 8 juni 2018, <https://www.regeringen.se/artiklar/2018/06/kommunersattningsforordningen-anpassas-till-ny-grund-for-uppehallstillstand/>

⁴⁷ Se 10-11 §§ ersättningsförordningen

⁴⁸ 30 § ersättningsförordningen

någon schablonersättning på 750 kr per dygn. Eftersom studiehjälp lämnas längst till och med det första kalenderhalvåret det år den unge fyller 20 år kommer schablonersättningen att upphöra när individen är mellan 19 och 20 år, beroende på när under året som den unge fyller 20 år.

Faktiska kostnader för vårdkrävande ungdomar

För ungdomar mellan 18 och 20 år som vårdas med stöd av LVU eller enligt SoL men har vårdbehov på grund av sådana förhållanden som avses i 3 § LVU får kommunen ersättning för faktiska kostnader, under förutsättning att vården påbörjats före 18 års ålder.⁴⁹

Kostnader för försörjningsstöd

Om kommunen inte har rätt till schablonersättningen på 750 kr per dygn eller faktiska kostnader pga. vård enligt LVU m.m. får kommunen ersättning för kostnader för försörjningsstöd enligt 4 kap. 1 § SoL fram till dess att ungdomen fyller 21 år.⁵⁰

Kommunen får också ersättning för initiala kostnader för ekonomiskt bistånd med 3000 kr för de som är under 20 år och 4000 kr för de som fyllt 20 men inte 65 år.⁵¹

---

⁴⁹ 30 a § ersättningsförordningen

⁵⁰ 30 b § ersättningsförordningen

⁵¹ Se 15-17 §§ ersättningsförordningen